Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: Info@xs.uz • 2017 йил 20 декабрь, № 255 (6949) Чоршанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРКИЯ ҲАМКОРЛИК ВА МУВОФИҚЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ ПРЕЗИДЕНТИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 19 декабрь куни мамлакатимизга ташриф буюрган Туркия ҳамкорлик ва мувофиқлаштириш агентлиги (ТИКА) президенти Сердар Чамни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий қутлар экан, жорий йилнинг 25-26 октябрь кунлари Туркияга амалга оширилган давлат ташрифи мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни стратегик ҳамкорлик даражасига олиб чиққанини мамнуният билан таъкидлади.

Туркиялик ҳамкорлар билан биргаликда савдо, саноат, инвестиция, транспорт, туризм, соғлиқни сақлаш, таълим ва бошқа соҳаларда истиқболли дастур ва лойиҳалар амалга оширилаётгани ижобий баҳоланди.

Учрашувда ТИКАнинг мамлакатимиздаги фаолиятини янада кенгайтириш ва янги босқичга олиб чиқиш муҳимлиги қайд этилди.

Ўзбекистонда Агентлик томонидан шу кунгача 23,6 миллион доллар миқдорида 700 га яқин грант лойиҳалари амалга оширилган.

Суҳбатда икки томонлама ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини белгилаб олиш, бу борада ТИКАнинг Ўзбекистондаги фаолиятини аниқ лойиҳалар асосида ва тизимли равишда ривожлантириш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Бу борада "Йўл харитаси"ни қисқа муддатда ишлаб чиқиб, уни амалга оширишга киришиш муҳимлиги, шу муносабат билан иқтисодий, маданий, таълим, соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, туризм ва ижтимоий аҳамиятга молик бошқа қатор соҳаларда амалга оширилаётган лойиҳа ва дастурлар ҳажмини бир неча баробар кўпайтириш бўйича келишиб олинди.

ТИКА раҳбари Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевга самимий қабул учун миннатдорлик билдирди ва Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдўғон ҳамда ушбу мамлакат Бош вазири Бинали Йилдиримнинг эзгу тилакларини етказди.

Сердар Чам давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган таклиф ва ташаббусларни тўлиқ қўллаб-қувватлашини, бу йўлда бор куч-ғайратини сафарбар этган ҳолда, уларни ҳаётга ўз вақтида ва самарали татбиқ этишга Туркия томони тайёр эканини билдирди.

ЎзА.

Темур ҚУРБОНБОЕВ ва Сарвар ЎРМОНОВ олган суратлар.

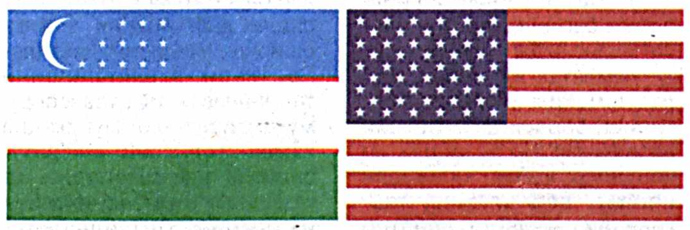

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ҲАҚИДА

19 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев билан Америка Қўшма Штатлари Президенти Дональд Трамп ўртасида телефон орқали мулоқот бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот хизмати хабар қилишича, икки давлат раҳбарлари кўп қиррали Ўзбекистон — Америка ҳамкорлигининг бугунги ҳолати ва истиқболларини муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон ва АҚШ раҳбарларининг 2017 йил май ойида Ар-Риёд шаҳрида ва жорий йил сентябрда Нью-Йоркда бўлиб ўтган учрашувлари сиёсат ва хавфсизлик, савдо, инвестиция, молия, технологиялар соҳаларидаги ва маданий-гуманитар йўналишдаги ҳамкорлик сезиларли даражада фаоллашишига хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари Президент Дональд Трампга Ўзбекистон делегациясининг БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида иштирок этиш мақсадида АҚШга ташрифи чоғида уюштирилган самимий қабул, шунингдек, АҚШ — Ўзбекистон савдо палатаси томонидан ташкил этилган йирик бизнес форуми иштирокчиларига йўллаган табрик сўзи ва ушбу анжуманни қўллаб-қувватлагани учун чуқур миннатдорлик изҳор этди.

Ўз навбатида, АҚШ Президенти Ўзбекистон халқига чуқур ҳурмат-эҳтиромини билдириб, унинг меҳнаткашлиги таҳсинга лойиқ эканини таъкидлади. У мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик ва иқтисодий ислоҳотларнинг янги босқичи, жумладан, фуқаролик жамияти асосларини мустаҳкамлаш, қонун устуворлигини таъминлаш, иқтисодиётни либераллаштириш ва аҳоли фаровонлигини оширишга қаратилган аниқ тадбирларни яна бир бор қўллаб-қувватлашини билдирди.

Шунингдек, томонларни қизиқтирган долзарб халқаро ва минтақавий муаммолар юзасидан фикр алмашилди.

Минтақавий хавфсизликни таъминлаш, Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш, халқаро терроризм, экстремизм ва радикализмга қарши курашиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

АҚШ Президенти Ўзбекистоннинг минтақа мамлакатлари билан яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш ва кооперацияни фаоллаштиришга қаратилган, Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган очиқ ва конструктив ташқи сиёсати ва фаол саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлашини таъкидлади.

Давлат раҳбарлари Афғонистонни иқтисодий тиклашда уни халқаро миқёсда кенг қўллаб-қувватлаш муҳимлигини қайд этдилар. Шу маънода, Афғонистон Президентининг декабрь ойидаги Ўзбекистонга ташрифи чоғида эришилган муайян лойиҳаларни амалга ошириш борасидаги келишувларга юксак баҳо берилди.

Ўзбекистон ва АҚШ Президентлари ўзаро ҳурмат, ишонч ва бир-бирининг манфаатларини ҳисобга олиш тамойиллари асосида икки томонлама стратегик шериклик муносабатларини янада мустаҳкамлашга содиқлигини таъкидладилар.

Икки томонлама ҳамкорликни кенгайтиришнинг истиқболли режаларини биргаликда кўриб чиқиш мақсадида Президент Дональд Трамп мамлакатимиз раҳбарига АҚШга расмий ташриф билан боришни таклиф этди.

Суҳбат якунида икки мамлакат раҳбарлари бир-бирини кириб келаётган 2018 йил билан табриклаб, энг эзгу тилакларни изҳор қилдилар.

ЎзА.

МАМЛАКАТ КЕЛАЖАГИГА МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 19 декабрь куни мактабгача таълим тизимида амалга оширилаётган ислоҳотларни таҳлил қилиш ва истиқболдаги вазифаларни белгилаб олишга бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Мактабгача тарбия таълим тизимининг бирламчи ва энг муҳим бўғини ҳисобланади. Соғлом генофондини, етук кадрларни тарбиялаш, аввало, шу тизимдан бошланади.

Бироқ шу пайтгача бу тизим ривожланишдан ортда қолган эди. Охирги 20 йил давомида давлат тасарруфидаги мактабгача таълим муассасалари сони 45 фоизга камайган. Оқибатда мактабгача ёшдаги болаларнинг 33 фоизи боғчаларга қамраб олинган, холос. Бу кўрсаткич Данияда 99 фоиз, Японияда 97 фоиз, Жанубий Кореяда 95 фоизни ташкил этади.

Мактабгача таълим муассасаларида болаларни ижтимоий, шахсий, ҳиссий, нутқий, математик, физио-психологик, жисмоний ва ижодий ривожлантириш бўйича таълим дастурлари жорий этилмаган.

Умуман, боғчалар "ота-она ишда бўлган вақтда болага қараб турадиган муассаса"га айланиб қолган.

Президентимиз мамлакат келажаги ва равнақида муҳим ўрин тутадиган бу соҳага алоҳида эътибор қаратмоқда. Мамлакатимиз ҳудудларига ташрифи чоғида мактабгача таълим муассасаларини кириб кўрмоқда. Шавкат Мирзиёев раислигида бу соҳани ривожлантириш бўйича бир неча йиғилишлар ўтказилгани ҳам ана шу эътибордан далолат.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 30 сентябрдаги "Мактабгача таълим тизими бошқарувини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонида соҳа олдидаги долзарб вазифалар ва устувор йўналишлар белгилаб берилди. Шу куни қабул қилинган Президент қарорига асосан, бу соҳада алоҳида вазирлик — Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги ташкил этилди.

Янги вазирлик зиммасига мактабгача таълим муассасалари давлат ва нодавлат тармоғини кенгайтириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни малакали педагог кадрлар билан таъминлаш, муассасаларга болаларни қамраб олишни кескин ошириш, таълим-тарбия жараёнларига замонавий таълим дастурлари ва технологияларини татбиқ этиш орқали болаларни мактабга тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш вазифалари юкланди.

Бугунги кунда бу борада Давлат дастури қабул қилиниб, кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Вазирликнинг ҳудудий бошқармалари ва туман (шаҳар) бўлимлари ташкил этилиб, жойлардаги аҳволни яхшилаш, янги боғчалар қуриш, жумладан, нодавлат боғчалар тармоғини кенгайтиришга катта аҳамият қаратилмоқда.

Йиғилишда тизимда амалга оширилаётган ишлар муҳокама қилинди.

Президентимиз мактабгача таълим тизимидаги ҳолатни кескин танқид қилиб, ўз ечимини кутаётган муаммо ва камчиликларга тўхталди. Хусусан, жойлардаги мактабгача таълим муассасаларига кадрлар танлашда уларнинг билими ва салоҳияти етарли эмаслиги, соҳада 57 мингдан ортиқ мутахассислар меҳнат қилаётган бўлса-да, уларнинг 85 фоизини ўрта маълумотли кадрлар ташкил этаётгани фарзандларимизни мактаб таълимига талаб даражасида тайёрлаш имконини бермаётгани таъкидланди.

Мактабгача таълим муассасаларига болалар бадиий адабиётлари йиллар давомида етказиб берилмагани, ота-оналарда боғчага нисбатан ишонч йўқолгани, мактабгача таълим тизимида йиллар давомида кўплаб муаммолар йиғилиб қолгани танқид остига олинди.

Шунингдек, кўпгина маҳаллий ҳокимликлар томонидан мактабгача таълим муассасалари фаолияти учун зарур шароит яратилмагани, боғча бинолари бўм-бўш тургани, улардан самарали фойдаланиш йўлга қўйилмаганига алоҳида эътибор қаратилиб, мутасадди раҳбарларнинг бу борадаги ҳисоботлари тингланди.

Йиғилишда қайд этилган камчиликларни бартараф қилиш мақсадида 2018 йилнинг биринчи ярмида амалга оширилиши лозим бўлган қатор стратегик вазифалар белгилаб берилди.

Биринчидан, 2017 — 2021 йилларга мўлжалланган Дастур асосида боғчалар қуриш ва реконструкция қилиш ишлари жадал давом эттирилиши таъкидланди.

2018 йил Давлат бюджетидан 427 боғчада қурилиш-таъмирлаш ишларини бажариш учун 771 миллиард сўм маблағ ажратиш (жумладан, 14 тасини янгидан қуриш, 256 тасини реконструкция қилиш ва 157 тасини капитал таъмирлаш) бўйича топшириқ берилди.

Бу жараёнда замонавий қиёфага эга бўлган 50, 100 ва 150 ўринли боғча бинолари лойиҳалари қисқа муддатда қайта ишлаб чиқилиши ва бунда ҳудудлар шароити ҳисобга олиниши, иншоотлар қишда иссиқ, ёзда салқин бўлиши, болаларнинг ювиниши, овқатланиши, машғулот ўтказиши, ўйнаши, ухлаши учун барча шароит яратилиши, ошхона алоҳида жойлашиши, энг асосийси, янги бинолар қурилишида болаларга таълим-тарбия бериш жараёнини ташкил этиш бўйича қўйилаётган талаблар қатъий инобатга олиниши лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Иккинчидан, давлат-хусусий шерикчилик асосида янги турдаги мактабгача таълим муассасаларини фаол ташкил этиш кераклиги қайд этилди. Бу масалада энг муҳим муаммо — сармоя эканлигини ҳисобга олиб, ташкил этиладиган нодавлат таълим муассасаларига ҳар томонлама кўмаклашиш, керакли кредит маблағларини ажратиш учун ҳар бир вилоятга тижорат банклари бириктирилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари зиммасига болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш даражасини кескин ошириш бўйича ҳудудий дастурлар ишлаб чиқиш, бунда ҳар бир туман ва шаҳарда 10 — 15 та янги, жумладан, давлат-хусусий шерикчилик механизми асосида мактабгача таълим муассасасини ташкил этиш вазифаси юклатилди.

Хусусий боғчаларга катта имтиёзлар берилгани, жумладан, 2018 йил 1 январдан бошлаб, 5 йил давомида хусусий боғчалар томонидан табиий газ ва электр энергияси учун сарфланадиган маблағнинг ярми Давлат бюджети ҳисобидан қопланиши таъкидланди. Бу уларга тўланадиган тўловлар ошиб кетмаслигини таъминлайди.

Учинчидан, боғчаларда болаларни соғлом овқатлантириш ва уларга берилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари сифатини таъминлашга алоҳида эътибор қаратиш зарурлиги қайд этилди. Шундан келиб чиқиб, бунинг учун ажратилаётган маблағ миқдорини ошириш чорасини кўриш юклатилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликларига 2018 йилдан бошлаб ҳар бир мактабгача таълим муассасасига 10 — 15 нафар фермерни сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини арзон нархларда етказиб бериш учун бириктириш топширилди.

Болалар боғчаларига тайёр сифатли иссиқ овқат етказиб берадиган давлат корхонаси ташкил этиш ва "Кетринг" хизматини йўлга қўйиш механизмини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Тўртинчидан, боғчаларда таълим-тарбия ва тиббий хизмат сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 2018 йили мактабгача таълим муассасаларини Жанубий Корея тажрибаси асосида услубий ва дидактик ўйинлар, ўйинчоқлар, мебель ва бошқа техник воситалар билан таъминлаш меъёрлари ишлаб чиқилади.

Мактабгача таълимга қўйиладиган давлат талаблари, таълим-тарбия дастурларини илғор хорижий тажрибалар асосида такомиллаштириш, уларда болаларга ўқиш ва ёзишни турли ўйинлар орқали ўргатишни назарда тутиш лозимлиги таъкидланди.

Юқори малакали тарбиячи ва мураббий кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш масаласига алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада Мактабгача таълим вазирлиги тизимида Мактабгача таълим муассасалари раҳбар ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти фаолияти такомиллаштирилиши қайд этилди.

Мазкур институтда замонавий қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларини йўлга қўйиш орқали тизимдаги раҳбар ва педагог кадрлар салоҳиятини узлуксиз ошириб бориш, шунингдек, илғор педагогик усул ва услублар ишлаб чиқиш, ўқув ва ўқув-методик адабиётларнинг янги авлодини яратиш ва нашр этишни ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилди.

Шунингдек, мактабгача таълим учун кадрлар тайёрлайдиган институтларнинг қабул квоталарини реал эҳтиёждан келиб чиқиб белгилаш ҳамда мактабгача таълим педагогларига қўйиладиган талабларни қайта кўриб чиқиш топширилди.

Бешинчидан, мактабгача таълим соҳасини такомиллаштириш бўйича хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш вазифаси қўйилди. Жумладан, Жаҳон банкининг Таълимда глобал ҳамкорлик ташкилоти билан ҳамкорликда "Болаларни илк ёшдан ривожлантиришни такомиллаштириш" лойиҳаси доирасида 2019 — 2022 йилларда 10 миллион доллар миқдоридаги грант ва 50 миллион доллар миқдоридаги имтиёзли кредитни мактабгача таълим соҳасини ривожлантиришга йўналтириш бўйича лойиҳа концепцияси ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Олтинчидан, мактабгача таълим соҳасига оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар базасини тубдан такомиллаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Шу мақсадда Вазирлар Маҳкамаси ва Мактабгача таълим вазирлигига илғор хорижий тажриба асосида "Мактабгача таълим тўғрисида"ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш топширилди.

Еттинчидан, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасига тегишли вазирлик ва идоралар билан биргаликда боғчаларни қуриш ва реконструкция қилиш ишларини лойиҳалашни тубдан қайта кўриб чиқиш юклатилди.

Мактабгача таълим сифати — эртанги кунимизни ҳал қиладиган масала. Мактабгача таълим соҳасини ривожлантириш фақатгина янги ташкил этилган вазирликнинг вазифаси эмас. Бу Президент, Бош вазир ва унинг ўринбосарларидан бошлаб, туман ҳокими, энг қуйи идора раҳбаригача — барчамизнинг энг муҳим вазифамиз бўлиши керак, деди давлатимиз раҳбари.

ЎзА.

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

КЕНГ ҚАМРОВЛИ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

Бугун пойтахтимизда очилаётган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн учинчи ялпи мажлисида йигирмадан ортиқ масалалар кўриб чиқилади.

Кеча парламент юқори палатаси қўмиталарида ялпи мажлис кун тартибига киритилган, яъни аҳоли фаровонлигини юксалтириш, давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳасини барқарор ривожлантириш, Ватанимизнинг бугуни ва келажагини бунёд этишга қаратилган долзарб масалалар дастлабки тарзда кўриб чиқилди. Сенаторлар ҳар бир масалани масъул идоралар, жамоат ташкилотлари мутахассислари иштирокида атрофлича муҳокама қилиб, кун тартибидаги қонунлар ҳудудлар ижтимоий-иқтисодий ривожланишида қандай ўрин тутишига, халқимиз ҳаётига қандай таъсир ўтказишига алоҳида эътибор қаратдилар.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн учинчи ялпи мажлисининг очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн учинчи ялпи мажлиси 2017 йил 20 декабрь куни эрталаб соат 10.00 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоларининг диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари 2017 йил 20 декабрь куни соат 9.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати биносининг фойесида рўйхатга олинади.

КЕНГ ҚАМРОВЛИ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

— Президентимиз Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 25 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида жамиятда ижтимоий адолат тамойилини қарор топтириш борасидаги асосий вазифамиз — бу адолатли қонунлар қабул қилишдан иборат, деб алоҳида таъкидлади, — деди сенатор И. Абраров. — Чунки қонун адолатли бўлса, у инсон ҳуқуқларини амалда ҳимоя қилса, шундагина одамлар қонунни ҳурмат қилади ва унга итоат этади. Сенатнинг ўн учинчи ялпи мажлисига киритилган масалаларнинг катта қисми айнан қонунлар эканлигини инобатга оладиган бўлсак, бу ҳар бир халқ вакилидан янада жиддийроқ ёндашишни талаб этади. Шунчаки қонунни маъқуллаб овоз бериш билан иш битмайди. Биз маъқулланган ҳар бир ҳужжатнинг мазмун-моҳиятини аҳолига кенг тушунтиришда ҳамда унинг бажарилишида фаол қатнашишимиз, қонун ҳужжатлари ижроси устидан таъсирчан парламент ва сенатор назоратини ўрнатишимиз айни заруратдир.

Юқори палатанинг Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитаси мажлисида Ўзбекистон Республикасининг 2018 йилги Давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармаларининг бюджетлари ҳамда солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мазкур ҳужжатда кўзда тутилган чора-тадбирлар Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан белгилаб берилган мақсад ва вазифаларни, шунингдек, 2017 — 2021 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар стратегиясидаги устувор йўналишлар ижросини таъминлашга қаратилган. Давлат бюджети биринчи марта жаҳон молия институтлари томонидан эътироф этилган макроиқтисодий кўрсаткичлар, баҳолаш индекслари асосида тузилган.

— Давлат бюджетида аввалги йиллар каби келгуси йилда ижтимоий соҳа ҳамда аҳолини ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга йўналтирилган харажатлар устуворликлари сақлаб қолинади, — деди қўмита аъзоси Т. Искандаров. — Ижтимоий адолат тамойилини таъминлаш, кўмак ва ёрдамга муҳтож инсонлар, ногиронлиги бўлган шахсларнинг тўлақонли ҳаёт кечиришлари учун муносиб шароит яратиб бериш ишлари фаол давом эттирилади. Умуман, келгуси йилда ҳам арзон уй-жойлар барпо қилиш бўйича мақсадли дастурларни амалга ошириш, аҳолининг ҳаёт шароитлари яхшиланишини таъминловчи йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ҳамда ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва модернизациялаш, аҳолини ижтимоий ҳимоялашнинг манзиллилиги ҳамда давлат томонидан қўллаб-қувватланишини кучайтириш мақсадларига алоҳида аҳамият қаратилиши "Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун" деган тамойилнинг ҳаётий ифодасидир.

Яна бир муҳим жиҳат. Мамлакатимизнинг бош молиявий ҳужжатида маҳаллий бюджетларнинг даромад қисмини мустаҳкамлашга, уларнинг мустақиллигини оширишга қаратилган бюджетлараро муносабатларни такомиллаштириш, ҳудудий ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларини фаол амалга ошириш назарда тутилган.

Сенатнинг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси мажлисида эса Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг ички ишлар органларининг жиноятчиликка қарши курашиш ҳамда ҳуқуқбузарликлар профилактикаси соҳасидаги фаолияти тўғрисидаги ахбороти ҳақидаги масала дастлабки тарзда кўриб чиқилди. Унда асосий эътибор Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 15 ноябрь куни мамлакатимизда ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашиш борасида белгиланган вазифалар ижроси, бу борада мавжуд муаммолар ҳамда уларни ҳал этиш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида берилган топшириқлар, шу жумладан, сенаторлар зиммасига юкланган вазифалар ижросига қаратилди.

Қўмиталар мажлисларида ялпи мажлис кун тартибига киритилган масалалар мамлакатимизда давлат ва жамият қурилишининг барча жабҳасини янгилаш бўйича олиб борилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш, пировардида эса одамларнинг ҳаётдан, давлатдан рози бўлиб яшашига қаратилгани таъкидланиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Қобил ХИДИРОВ.

ДЕПУТАТ ФИКРИ

"Адашиб жиноят йўлига кирган ёки содир этган қилмишидан чин дилдан пушаймон бўлган инсонларга яна бир бор имкон бериш, уларни жамиятга, оиласи бағрига қайтариш муҳим ижтимоий масалалардан бири ҳисобланади. Нега деганда, улар ҳам Ўзбекистон фуқаролари, шу юрт фарзандларидир".

ЖАМИЯТ ВА ОИЛА БАҒРИГА ҚАЙТИШ ИМКОНИЯТИ

Президент афвининг нечоғли муҳимлигини кўрсатади

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 25 йиллигига бағишланган тантанали маросимда айтган бу сўзлари халқимиз, айниқса, жигаргўшасини соғинган оналар, оталар дилидаги гап бўлди, панжара ортида озодлик қадрининг нечоғли бебаҳо эканини туйган, уни барча нарсадан устун қўйган кексаю ёш маҳкумларнинг қалбига ёруғлик олиб кирди, десак, асло янглишмаймиз.

Бу нимани англатади? Албатта, бу юртимизда инсон манфаатларини таъминлаш, ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилишга қаратилган саъй-ҳаракатлар жадал рўёбга чиқарилаётганидан далолат беради. Шу билан бирга, миллий қонунчилик тизими, давлат органлари, фуқаролик жамияти институтлари шаклланган, барча жабҳада кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилиб, ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ҳамда ҳарбий салоҳиятимиз юксалаётгани, фуқароларимизнинг дунёқараши тобора ўсиб бораётганини фахр билан тилга олишимиз мумкин. Аммо давр ютуқларга маҳлиё бўлмасдан, халқимиз ҳаёт даражаси ва сифатини янада яхшилаш, инсон ҳуқуқ ҳамда манфаатларини амалда таъминлаш бўйича ҳали кўп ишлар қилишимиз зарур.

Эътироф этиш керак, давлатимиз раҳбарининг тарихий сана арафасида судлар томонидан ҳукм қилинган 2 минг 700 нафар шахсни афв этиш тўғрисидаги Фармони халқимизнинг инсонпарварлик, бағрикенглик, кечиримлилик каби ўзига хос қадриятларининг чин маънодаги юксак намунаси бўлди. Бунга жойларда мазкур ҳужжатнинг мазмун-моҳиятига бағишлаб ўтказилаётган тадбирлар, аҳоли билан бевосита мулоқотларда оддий одамлар билдираётган миннатдорлик сўзлари яққол мисол бўла олади.

Ҳақиқатан ҳам, қонунни бузган, бироқ ўз қилмишининг ҳуқуққа хилофлигини англаган ва қатъий тузалиш йўлига ўтганлигини намоён қилган шахсларга жамият ҳамда ўз оиласи даврасига қайтиш имкониятининг берилиши халқимизнинг йиқилганни суяш, бир марта хато қилган одамни кечириш каби анъаналарига тўла мос келади.

Айтиш ўринлики, жойларда бўлганимизда, кўпчиликнинг амнистия ва афвнинг фарқига унчалик бормаслигига гувоҳ бўлдик. Демак, бу бўйича биз, депутатлар аҳоли ўртасида кенг кўламли тушунтириш ишларини мунтазам олиб боришимиз мақсадга мувофикдир.

Албатта, амнистия жиноят содир этган одамларни кечириш бўйича муҳим механизмлардан бири. Бироқ таҳлиллар олдиндан чуқур ўрганмасдан туриб жавобгарликдан озод қилишни белгилаш қилмишига пушаймон бўлмаган, етказилган зарарни тўлиқ қопламаган шахслар ҳам амнистия доирасига кириб қолишига сабаб бўлганлигини кўрсатади. Бу масалада эса, афсуски, коррупциядек номаъқул ишларга йўл қўйилганлигига ҳам давлатимиз раҳбари ўз маърузасида тўхталиб ўтди.

Юқорида қайд этилган Фармоннинг қабул қилинишида Президентимизнинг 2017 йил 29 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма беш йиллиги муносабати билан жазони ижро этиш муассасаларида жазо ўтаётган маҳкумларни афв этиш ҳақидаги материалларни тайёрлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармойиши ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилганини таъкидлаш лозим.

Фармойиш асосида тузилган ишчи гуруҳлари жойларга чиқиб, ҳар бир маҳкум билан якка тартибда суҳбатлар ўтказиш орқали уларнинг шахсини синчиклаб ўрганишди. Шунингдек, ўрганиш жараёнида маҳкум томонидан содир этилган жиноятнинг ижтимоий хавфлилик даражаси, унинг ўз қилмишига чин кўнгилдан пушаймонлиги, жиноят натижасида етказилган зарарнинг қопланганлиги, ёши, соғлиғи, оилавий аҳволи ва енгиллаштирувчи бошқа ҳолатлар тўлиқ ўрганилди.

Шу билан бирга, жабрланганлар ҳамда жамоатчиликнинг фикрлари ҳам инобатга олиниб, жиноятни билиб-билмай содир этган, тузалиш йўлига қатъий ўтган маҳкумларнинг аниқ доираси белгиланди ҳамда айнан ана шундай шахслар афв қилинди.

Давлатимиз раҳбари ўз маърузасида бундан ҳам кўпроқ одамни афв этишга тайёр эканлиги, лекин жамиятимиз ҳали бунга тайёр эмаслиги, бунинг учун жамиятимизда афв қилинаётган маҳкумларни кафилликка олиш муҳити ва масъулияти тўла қарор топиши лозимлигига ҳам алоҳида урғу берди. Мазкур жараёнда фуқаролар, давлат ҳамда жамият ўртасида ўзаро масъулият, ҳуқуқ ва бурч боғлиқ эканига оид принципни ҳаётга изчил татбиқ этиш айни муддао.

Умуман айтганда, аҳоли фаровонлигини юксалтириш, ҳар бир одамнинг ўз ҳаётидан, турмушидан, энг муҳими, жамиятдан рози бўлиб яшашини кафолатлаш йўлидаги саъй-ҳаракатлар мамлакатимизда "Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан улуғ" деган ҳаётий тамойилнинг изчил рўёбига хизмат қилмоқда. Ўз навбатида, биз, халқ вакилларидан ушбу йўналишдаги қонунчиликни такомиллаштириш, халқимиз манфаатлари акс этадиган қонунларни қабул қилишда янада ташаббускор бўлишимиз талаб этилади.

Шерзод ТЎХТАШЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.

Янги уйларда байрам шукуҳи

Яхшилик қил, яхшилик қил ва яна яхшилик қил. Бу ота-боболаримиздан ўтиб келаётган ўгит. Албатта, одамлар орасида яхшилик ҳамда эзгуликнинг устувор эканлиги нафақат таълим-тарбия, балки жамиятдаги юксак инсонпарварлик муҳити билан чамбарчас боғлиқ.

БУНЁДКОРЛИК

Бинобарин, давлатимиз раҳбарининг энг улуғ ғояси ҳам шунда. Халққа яхшилик қилиш, эҳтиёжмандларга қулай шароит яратиш, қўллаб-қувватлаш ва уларга ғамхўрлик кўрсатиш. Ана шу хусусиятлар фақат инсон қадри улуғланган давлатларгагина хос.

Яқинда **Нукус шаҳрида** яна бир эзгу воқеа юз берди. "Кўҳна қалъа" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида эҳтиёжманд оилалар ҳамда ногиронлиги бўлган шахслар учун бунёд этилган 42 квартирали кўп қаватли уй фойдаланишга топширилди.

Шу муносабат билан ўтказилган тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси М. Ерниязов Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида мамлакатимизда кам таъминланган оилаларнинг, айниқса, ногиронлиги бўлган фуқароларнинг турмуш шароитларини яхшилаш, уларни турар-жой билан таъминлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётганини таъкидлади.

Шундан сўнг янги уй калитлари эгаларига тантанали равишда топширилди.

— Кўп йиллар соғлиқни сақлаш соҳасида меҳнат қилдим, — дейди 1-гуруҳ ногирони Гулистон Абдикаримова. — Шу кунгача фарзандим билан [illegible] яшардим. Турар-жой масаласи мени ўйлантириб келарди. Мана, Янги йилни янги уйимизда [illegible] оламиз. [illegible] бахт бўлмаса керак. [illegible]

Фуқаролар қалбига қувонч олиб кирган яна шундай тадбир **Бухоро вилоятида** ҳам кўтаринки руҳда ўтказилди. Бухоро, Ғиждувон, Вобкент, Шофиркон, Пешку, Қоғон, Ромитан ҳамда Жондор туманларида [illegible] янги уй-жойга эга бўлишди.

Давлат ва жамоат ташкилотлари мутасаддилари, кенг жамоатчилик вакиллари иштирокида ташкил этилган тадбирда вилоят ҳокими У. Барноев сўзга чиқиб, давлатимиз томонидан аҳоли турмуш даражасини [illegible] эътибор туфайли вилоят бўйича намунавий лойиҳалар асосида 1342 та уй-жой қурилган, уларнинг 500 тадан зиёди кам таъминланган оилалар учун ажратилганини алоҳида таъкидлади.

Мақсад ҲАБИБУЛЛАЕВ ва Тоҳир ИСТАТОВ (ЎзА) олган суратлар.

— Тўрт йилдан бери ижарада яшардик, — дейди вобкентлик Наргиза Шерова. — Халқимиз "Ўз уйинг — ўлан тўшагинг" деб бежиз айтмаган. Бунинг гашти ўзгачалигини уй калитини олиш чоғида юракдан ҳис этдик. Бизга туманимиздаги Шаккент қишлоғида қурилган замонавий уйлардан бири берилди. Бундай эътибордан мамнунмиз.

2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида аҳоли, аввало, ёш оилалар, эскирган уйларда яшаб келаётган фуқаролар ҳамда уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бошқа фуқароларнинг яшаш шароитини имтиёзли шартларда ипотека кредитлари ажратиш ва арзон уйлар қуриш орқали янада яхшилаш масаласи алоҳида белгиланган.

Президентимизнинг шу йил 1 декабрдаги "Ногиронлиги бўлган шахсларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонида эса жисмоний имконияти чекланган фуқароларнинг манзилли ижтимоий муҳофазасини кучайтириш зарурлиги кўрсатилган. Ушбу ҳужжатларнинг изчил ижроси таъминланаётгани аҳолининг кўп йиллик орзулари ушалишига хизмат қилмоқда.

— 2017 йил бир умр эсда қоладиган бўлди, — дейди ғиждувонлик 2-гуруҳ ногирони Дилноза Ҳамроева. — Бизга замонавий уйлардан бири насиб этди. Фарзандларимнинг қувончини айтмайсизми?! Илгари уч оила тор ҳовлида яшардик. Энди бу ноқулайликлар барҳам топди. Биз каби тураржойга муҳтожларга ғамхўрлик кўрсатаётган Президентимизга раҳмат!

Қолаверса, "Бухоропахтасаноат" ҳудудий бирлашмаси менга тикув машинаси ҳам совға қилди. Айни пайтда мазкур ташкилот буюртмаларини бажариш орқали рўзғоримизга барака кирмоқда.

Ёрдамга муҳтож, ногиронлиги бўлган, якка-ёлғиз яшовчи инсонлар давлатимиз ҳамда жамият эътиборида. Уларнинг ўзларини бировдан кам ҳис этмасликлари, тинч ва фаровон ҳаёт кечиришлари учун барча шарт-шароит яратилган. Қолаверса, эҳтиёжмандларга меҳр-мурувват кўрсатиш халқимизга хос эзгу фазилат саналади.

«Халқ сўзи» мухбирлари хабарлари асосида тайёрланди.

КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ БАРЧАНИНГ ВАЗИФАСИГА АЙЛАНИШИ КЕРАК

Коррупция балоси — жамият ривожига ғов бўладиган қабиҳ иллатдир. У нафақат мамлакат равнақига тўсиқ бўлади, айни пайтда одамларнинг эртанги кунга, келажакка ишончини сусайтиради, давлат институтларини обрўсизлантиради. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда ушбу иллатнинг олдини олишга катта эътибор қаратилмоқда. Бугунги кунда коррупцияга қарши курашишнинг яхлит тизими яратилган. Айниқса, "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилиниши давлат аппарати ва фуқаролик жамияти институтларининг мазкур хавфли иллат билан курашдаги куч ҳамда имкониятларини бирлаштиришга замин яратди. Хўш, ушбу саъй-ҳаракатлар, кўрилаётган чора-тадбирлар амалда қандай натижа бераяпти?

XALQARO PRESS KLUB

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комиссияси томонидан Халқаро коррупцияга қарши курашиш куни муносабати билан ташкил этилган "Очиқ эшиклар куни" доирасида Халқаро пресс-клуб медиафорумида мазкур саволга атрофлича жавоб изланди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ўринбосари Эркин Юлдашевнинг айтишича, давлат ва жамиятнинг барча соҳасида коррупциянинг олдини олиш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти ҳамда ҳуқуқий онгини ошириш орқали жамиятимизда ушбу иллатга қарши муросасиз муносабат мустаҳкамланмоқда. Жорий йил бошида Ўзбекистон Республикасининг "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Қонуни имзоланди. Президентимизнинг жорий йил 2 февралдаги қарори билан ўз ичида 50 дан ортиқ бандларни қамраб олган 2017-2018 йилларга мўлжалланган коррупцияга қарши курашиш бўйича Давлат дастури қабул қилинди. Мазкур ҳужжатлар мамлакатда коррупцияга қарши курашиш жараёнини мутлақо янги босқичга олиб чиқишга имконият яратди. Қарор билан Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комиссияси ва ҳудудий идоралараро комиссиялар тузилди.

Юқорида номи келтирилган Давлат дастурининг биринчи йўналиши ижроси доирасида **9 та** қонун ва битта давлат дастури лойиҳаси ишлаб чиқилган. Шундан учта қонун лойиҳаси Олий Мажлис Қонунчилик палатасига, тўртта қонун лойиҳаси Ҳукуматга киритилган. Иккитаси эса вазирлик ҳамда идоралар билан келишиш босқичида турибди. "Ҳуқуқий ахборотни тарқатиш ва ундан фойдаланишни таъминлаш тўғрисида"ги Қонун эса жорий йил сентябрь ойидан кучга кирди.

Аҳолининг ҳуқуқий онги ҳамда ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, жамиятда коррупцияга қарши муросасиз муносабатни шакллантириш бўйича ҳам фаол иш олиб борилаяпти. Жумладан, давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳасида коррупциянинг олдини олиш, ушбу иллатни ўз вақтида аниқлаш, чек қўйиш ҳамда унга сабаб бўлаётган омиллар ва шарт-шароитларни бартараф этиш бўйича беш мингдан ортиқ бевосита мулоқотлар, аҳоли билан учрашувлар, давра суҳбатлари ҳамда бошқа тадбирлар ўтказилди. 200 мингдан ортиқ плакатлар тайёрланиб, жойларга тарқатилди. Прокуратура органлари томонидан аҳоли, тадбиркорлар билан 850 дан ортиқ турли тадбирлар ўтказилди, 5 та ижтимоий видеоролик тайёрланди.

Давлат органлари ходимлари ўртасида одоб-ахлоқ қоидалари нормалари ва талаблари кенг тушунтирилмоқда, уларга риоя этиш ҳолати мунтазам мониторинг қилиб борилаяпти. "Шу ўринда бир нарсани айтиш кераккки, бундай мавзуларнинг танланиши тасодифий эмас. Коррупцияга оид факторларнинг каттакичиги бўлмайди. Буларнинг барчаси бутун бошлиқ муаммолар мажмуаси ҳисобланади. Одоб-ахлоқ ҳамда этика масалалари ҳам ана шу катта жараённинг ажралмас бўлаги саналади", деди Э. Юлдашев.

Шу билан бир қаторда, Адлия вазирлиги томонидан идоравий ҳужжатлар коррупцияга қарши экспертизадан ўтказилмоқда. Коррупцияга қарши кураш самарадорлигини ошириш мақсадида таълим ҳамда тиббиёт муассасаларида бюджет жараёнининг шаффофлигини янада ошириш ва унинг устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш, бюджетдан молиялаштириш, ҳисоб ҳамда ҳисобот механизмини такомиллаштириш, вазирлик ва идораларнинг бўйсунувидаги муассасаларда бюджет интизомини мустаҳкамлаш борасидаги масъулиятини оширишга қаратилган аниқ чоралар кўрилди.

Газ ҳамда электр энергиясини реализация қилиш соҳасида жиноятлар, жабҳага тааллуқли бошқа маълумотлар таҳлил қилиниб, ҳуқуқбузарликларга сабаб бўлувчи омилларнинг олдини олишга қаратилган таклифлар ишлаб чиқилди. Бунинг натижаси нима бўлди? Биргина Бош прокуратура ҳузуридаги Мажбурий ижро бюроси томонидан энергия ресурслари бўйича тўлов интизомини мустаҳкамлаш, суд органлари ҳамда бошқа органлар ҳужжатлари ижросини таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар натижасида 2017 йилнинг июнь — октябрь ойлари ўртасида 7,2 триллион сўм маблағ ундирилди.

Коррупцияга қарши курашиш бўйича мана шундай кенг кўламли тадбирлар ўз натижасини бераяпти. Ижтимоий тармоқларда, ўзаро мулоқотларда одамларнинг фикр-мулоҳазалари, матбуот фаоллашгани ҳам бунинг яққол тасдиғидир. Бош прокуратура бошқарма бошлиғи ўринбосари Баҳром Қобиловнинг билдиришича, Ўзбекистонда мансабдор шахслар томонидан содир этилган коррупция жиноятлари жорий йилда 2016 йилдагига нисбатан 33 фоиз камайди.

Маълумки, "Transparency International" халқаро ташкилоти томонидан дунё мамлакатларида коррупция ҳолатларининг йиллик рейтинглари тузилади. Ташкилотнинг жорий йил ноябрь ойида эълон қилинган рейтинг сўровномасида 119 та мамлакатдан 160 мингдан ортиқ киши иштирок этган. 2016 йил якунларига кўра Ўзбекистон коррупциялашган мамлакатлар рўйхатида 100 баллдан 21 балл тўплади (балл қанча паст бўлса, коррупция даражаси шунча юқори бўлади). 2013 йилда бу кўрсаткич 17 баллни ташкил қилган эди. Ушбу рейтинг натижаларига кўра, Ўзбекистонда, бор-йўғи, 18 фоиз респондент давлат хизматлари кўрсатилаётганда у ёки бу кўринишда порахўрлик ҳолатларига дуч келганини маълум қилган. Бу МДҲда биринчи ўрин, яъни энг яхши натижа, дегани. "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Қонун, тегишли давлат дастури ҳамда давлат томонидан мазкур иллатни таг-томири билан йўқотиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар мамлакатимизнинг рейтингдаги мавқеини янада мустаҳкамлашга замин яратди.

Албатта, бу борада ижобий ўсиш бўлишига қарамасдан, юртимизнинг рейтинги барибир ҳамон пастлигича қолмоқда. Хўш, бунга сабаб нима?

Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги Олий ўқув курслари бошлиғи вазифасини бажарувчи Евгений Коленконинг айтишича, "Transparency International" халқаро ташкилоти томонидан тузиладиган рейтинг методикасини тўлақонли шаффоф, деб бўлмайди. Сўровларни умуммиллий, соҳа ёки идоравий даражада ўтказиш мумкин. Лекин муайян бир соҳадаги рақамлар асосида бутун мамлакат ҳақида хулоса чиқариш ўринли эмас. Шундай бўлса-да, мамлакатимиз нуфузига, халқаро имиджига таъсир кўрсатишини инобатга олган ҳолда уларга эътибор қаратиш талаб этилади.

Бу фикрларни "Ижтимоий фикр" жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази директори ўринбосари Марат Ҳожимуҳаммедов ҳам тасдиқлади. Унинг айтишича, социологияда у ёки бу ҳолатни баҳолаш учун саволни тўғри танлай билиш лозим. Бундай халқаро тадқиқотлар ўтказилганда, саволлар одатда стандарт хусусиятга эга бўлади. Уларнинг моҳиятини ҳар бир мамлакат учун мослаштириш жуда мушкул. "Мақсад рейтингда мамлакатнинг мавқеини ошириш эмас, балки коррупцияга қарши курашишда реал натижаларга эришиш ҳисобланади. Яқинда марказимиз томонидан ўтказилган сўровда қатнашган юртдошларимиз 96,5 фоизи коррупция ҳолатларини бало сифатида кўради ва ўз муаммоларини ҳал қилишда ушбу иллатдан фойдаланишга йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблайди", деди у.

Респондентларнинг фикрича, айрим фуқароларнинг қонунни бузиб, ўз мақсадларига эришишлари, жамоатчилик назоратининг сустлиги, аҳоли ҳуқуқий маданияти етарли даражада эмаслиги, айрим мансабдор шахсларнинг ваколатлари кенглиги коррупция учун йўл очар экан.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг виртуал қабулхонаси ва Халқ қабулхоналарига коррупцияга оид 1464 та мурожаат келиб тушганлиги таъкидланди. Эътиборлиси, мурожаатлар йил давомида камайиб борган.

Албатта, коррупцияга қарши курашиш бир марталик тадбир эмас. У изчил давом этадиган жараёндир. Мамлакатимизда коррупциянинг олдини олиш мақсадида таълим тизимига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш яхши самара бермоқда. 2017/2018 ўқув йилида илк бор айрим олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонлари онлайн режимида ўтказилди. Бу жараён келгусида янада такомиллаштирилади. Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 16 ноябрдаги қарорига асосан, 2018/2019 ўқув йилидан бошлаб олий таълим муассасаларига қабул қилиш бўйича кириш тест синовлари 1 августдан 15 августгача бўлган даврда ўтказилади. Натижалар тест ўтказилган куннинг эртасига Давлат тест марказининг расмий веб-сайтида эълон қилинади. Мазкур тизим ҳам ноқонуний ҳаракатлар ва коррупциянинг олдини олишга хизмат қилади.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги ташкил этилгани ҳам фуқаро ҳамда мансабдор шахсларни масалани юзма-юз ҳал қилиш имкониятларини, ўз навбатида, коррупция эҳтимолини камайтиради. Чунки эндиликда "ягона дарча" тамойили нафақат тадбиркорлик субъектларига, балки бевосита фуқароларга ҳам хизмат кўрсатишда амал қилади. Давлат хизматчилари билан бевосита мулоқот ўрнатмасдан ҳамкорликни таъминлаш аҳоли учун давлат хизматларини коррупция хавфсиз тезкорлик билан кўрсатиш имконини беради, фуқароларнинг кундалик ҳаётини жиддий равишда енгиллаштиради, бюрократия ва сансалорлик ҳолатларини бартараф этади.

Мулоқот доирасида, шунингдек, коррупцияга қарши курашиш борасида мамлакатимизда жорий қилинаётган янги механизм ва чоралар ҳақида батафсил сўз юритилди.

Қобил ХИДИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Энг тезкор хабарларни, долзарб таҳлилларни «Халқ сўзи — online» **www.xs.uz** янгиланган порталида ўқинг!

ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ АБДУҒАНИ АБДУЛЛАЕВ

Ўзбекистон Қаҳрамони, моҳир ҳунарманд, Ўзбекистон Бадиий ижодкорлар уюшмаси аъзоси Абдуғани Абдуллаев шу йил 18 декабрь куни вафот этди.

Абдуғани Абдуллаев 1953 йилда Фарғона вилоятининг Ўзбекистон туманида уста-ҳунармандлар оиласида туғилди.

У улуғ аждодларимиздан авлодларга ўтиб келаётган халқ амалий санъатининг ноёб дурдоналарини юксак маҳорат билан яратиб, юртдошларимизнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлди.

Хусусан, Самарқанд вилоятидаги Имом Бухорий, Бухоро вилоятидаги Баҳоуддин Нақшбанд мажмуаларини қайта тиклашда, Тошкент шаҳридаги Хотира хиёбони мажмуаси, Қатағон қурбонлари музейи, Фарғона вилоятидаги Бурҳониддин Марғиноний мажмуасини бунёд этишда ноёб ёғоч ўймакорлиги ишларини бажариб, ўзининг юксак маҳоратини намоён этди.

Унинг ижодига мансуб нақкошлик намуналари нафақат юртимизда, балки хорижий мамлакатлардаги нуфузли кўргазмаларда ҳам намойиш этилиб, юксак эътирофга сазовор бўлган.

Абдуғани Абдуллаев ёғоч ўймакорлигининг кўп асрлардан буён сақланиб келаётган ноёб турларини келгуси авлодларга етказиш мақсадида устоз-шогирд анъаналарини изчил давом эттириб, миллий ҳунармандчилик сирларини 600 нафардан ортиқ шогирдларга ўргатди.

Шунингдек, фаолияти давомида йўқолиб кетаётган ноёб нақш турларини тиклаш, янги услубларни амалиётга жорий этиш ишларида ҳам фидойилик намунасини кўрсатди.

Абдуғани Абдуллаевнинг миллий ҳунармандчилик анъаналарини ривожлантириш борасидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У Ўзбекистон Республикаси халқ устаси, Ўзбекистон Қаҳрамони унвонлари билан мукофотланган эди.

Моҳир ҳунарманд, миллий амалий санъатимизнинг жонкуяр фидойиси, камтар ва самимий инсон Абдуғани Абдуллаевнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. МИРЗИЁЕВ, Н. ЙЎЛДОШЕВ, Н. ИСМОИЛОВ, А. АРИПОВ, А. ИКРАМОВ, А. НУРИДДИНОВ, Ш. ҒАНИЕВ

МУНОСАБАТ

Инсон — олий қадрият. Унинг ҳаёти, шаъни, қадр-қиммати, қонун билан мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсиздир. Аслида барча жабҳадаги ислоҳотлар мана шу мезон асосида такомиллашиб, кенг кўлам касб этиб борсагина, адолат ҳамда инсонпарварлик тамойиллари амалий тасдиғини топиши, бу эса, ўз навбатида, фуқароларда давлат ва жамиятдан розилик ҳиссини ошириши шубҳасиз.

Адолат ва қонун устуворлиги — эзгуликлар манбаи

Мамлакатимизда охирги бир йил ичида Ҳаракатлар стратегияси доирасида рўёбга чиқарилган ислоҳотлар моҳияти, аҳамияти ҳамда бугун жамиятимизда акс этаётган натижаларини таҳлил чизиғидан ўтказарканмиз, барчаси инсон манфаатларини таъминлашга, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлашдек эзгу мақсад билан ҳамоҳанг эканига амин бўламиз.

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 25 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида [illegible] Президентимизнинг "Суд-тергов фаолиятида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатларини кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони алоҳида диққатга молик. Юртбошимиз ўз маърузасида ушбу ҳужжатга урғу бериб ўтарканлар, Ўзбекистонда бундан буён қийноққа солиш, руҳий, жисмоний босим ўтказиш ҳамда [illegible] ёки ноқонуний услублар билан боғлиқ бўлган 7 та ҳолат аниқ кўрсатиб ўтилди. Жиноят процесси иштирокчилари ёки уларнинг яқин қариндошларига нисбатан қийноққа солиш, руҳий ва жисмоний тазйиқ ҳамда бошқа шафқатсиз, ғайриинсоний ёхуд қадр-қимматни камситувчи муомала турларини қўллаган ҳолда олинган далиллардан фойдаланиш қатъиян тақиқланади. Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчининг ҳимояга бўлган, қолаверса, таржимон хизматидан фойдаланиш ҳуқуқини бузиш [illegible] ошкора қурилиши принципини чеклайдиган қўшимча талабларни жорий этиш мумкин эмас. Шу мақсадда суд муҳокамаси жараёни стенографиясини юритиш ва унинг материалларини жиноят иши материалларига қўшиб қўйиш тартиби жорий қилинди.

Қонунчиликда мавжуд бўшлиқни ҳисобга олган ҳолда, шахсни ноқонуний ушлаб туриш, қамоққа олиш, жиноий жавобгарликка тортиш ёки ҳукм қилишга сабаб бўлган [illegible] ларни тўплаш ҳамда тақдим қилиш ҳуқуқига эга бўлди.

Бундан ташқари, далилларни тўплаш ва мустаҳкамлашда рухсат берилмаган услублар қўлланилганлиги, яъни қийноққа солинганлик, шахс ҳуқуқлари бузилганлиги ҳақидаги мурожаатлар прокуратура органлари ёки суд томонидан қонун ҳужжатларида ўрнатилган тартибда тиббий экспертиза ўтказиш орқали мажбурий текширилиши шарт қилиб қўйилди.

Ушбу соҳага парламент назоратининг таъсирчан чоралари жорий қилиниши эса яна бир муҳим қадам бўлди. Парламентга Инсон ҳуқуқлари бўйича вакил (омбудсман) томонидан жазони ижро этиш муассасаларида жазони ўтаётган, ушлаб турилган ёки қамоқда сақланаётган, шунингдек, маъмурий қамоққа олинганлар ҳуқуқ ҳамда эркинликларига риоя қилиниши юзасидан парламент назоратини амалга ошириш тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиш тавсия этилди. Бу борада парламент назоратини ўрнатиш орқали, аниқки, қонунчилик талаблари ижроси самарадорлигига эришилади.

Бугун замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ҳаётимизга тобора кенг кириб бораётгани қатор қулайликларни яратиб бермоқда, назорат-тартиб ишлашнинг шаффофлигини таъминлашда ҳам қўл келаётгани сир эмас. Жумладан, Фармон доирасида [illegible]

Суд-тергов фаолиятини янги босқичга олиб чиқиш, инсон ҳуқуқ ҳамда эркинликлари кафолатларини янада кучайтиришга йўналтирилган бу каби янгиликлар пировард натижада адолат барқарорлигига хизмат қилади. Адолат эса, Президентимиз қайд этганидек, халқимиз учун азал-азалдан тинч ва фаровон ҳаёт мезони, барча эзгуликлар манбаи бўлиб келган.

М. РУСТАМБАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий-техника институти бошлиғи, юридик фанлар доктори, профессор.

Тўрт мавсум учун турфа либослар

Наманган шаҳрида тикувчиликка ихтисослаштирилган "Ayma group textile" масъулияти чекланган жамияти фаолият бошлади.

ИЗЛАНИШ

— Хориждан келтирилган 200 дан ортиқ юқори унумли дастгоҳларда тикилаётган маҳсулотларимиз истеъмол бозоридан муносиб ўрин топишига ишончимиз комил, — дейди тадбиркор Адҳам Жўрабоев. — Айни пайтда лойиҳанинг кейинги босқичига киришганмиз.

3 миллиард сўмдан зиёд сармоя эвазига илғор технологиялар билан жиҳозланган корхонада жаҳон бозорида бемалол рақобатлаша оладиган эркаклар костюм-шими, куртка ва кўйлаклар тайёрланади. Ҳозир бу ерда 300 нафар ёш меҳнат қилаётган бўлса, кейинги йилда ишга тушириладиган иккита цех туфайли яна 200 та иш ўрни яратилади.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Кўчки хавфини аниқлашнинг имкони бор

Айни кунларда республикамизнинг тоғли ҳудудларида қор кўчиш хавфи ортиши табиий. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази бундай хавфни уч кун олдин аниқлаш имкониятига эга.

Пойтахтимизда "Ўзгидромет" маркази томонидан ташкил этилган анжуманда соҳада олиб борилаётган ишлар, янгилик ва истиқболдаги вазифалар ҳақида маълумотлар берилди.

АНЖУМАН

Гидрометеорология хизматига янги технологияларнинг татбиқ этилиши, уларнинг тегишли давлат муассасалари ҳамда халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиши об-ҳаво, сув ва иқлим тўғрисида ишончли маълумотлар асосида тўғри қарорлар қабул қилишида қўл келмоқда. Бу аҳоли хавфсизлигини таъминлаш билан бирга, иқтисодиётимиз учун ҳам жуда муҳимдир.

— Гидрометеорология хизмати, асосан, мамлакатимиз ҳудудларида кузатилиши мумкин бўлган об-ҳаво маълумотларини қисқа, ўрта ҳамда узоқ муддат бўйича аниқлаб, тегишли идораларга етказади, — дейди Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази бош директорининг биринчи ўринбосари Баҳриддин Нишонов. — Шунингдек, авиация ва қишлоқ хўжалиги соҳасини прогноз билан таъминлаш, ер усти сувлари, тупроқда бўлаётган жараёнларни ўрганиб, маълумотларни умумлаштириш билан ҳам шуғулланади. Бу хавфсизлик, ўзаро ахборот алмашиш, фуқаро авиацияси ҳаво кемаларига метеорологик хизмат кўрсатиш, узоқ муддатли прогнозларни ишлаб чиқиш, атроф-муҳит ифлосланишининг мониторингини олиб боришда катта аҳамиятга эга.

Бугунги кунда "Ўзгидромет"да юзлаб метеорологик, гидрологик ҳамда агрометеорологик постлар ва станциялар фаолият юритмоқда. Тармоққа сўнгги русумдаги автоматлаштирилган компьютерлар ўрнатилаётгани эса об-ҳавони прогнозлашнинг аниқлигини ошириш баробарида, турли фавқулодда вазиятларнинг олдини олишга хизмат қилаяпти.

2018 йилга мўлжалланган истиқболли лойиҳага кўра, яна 12 та автоматик метеорологик станцияни сотиб олиб, Жиззах ҳамда Қашқадарё вилоятларига ўрнатиш кўзда тутилган.

Р. ОТАМУРОДОВ.

Президентимиз жорий йилнинг 27-28 январь кунлари Хоразм вилоятига ташрифи давомида Янгиариқ туманида қуриладиган бир қатор ишлаб чиқариш корхоналари лойиҳалари билан танишиб, ҳудудда янги иш ўринлари яратиш, бозор талабига мос ҳамда экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича тавсия ва кўрсатмалар берган эди.

Бозор талабига мос лойиҳа

ИНТИЛИШ

Янги йил байрами арафасида ана шу лойиҳалардан бири — пластик идишлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхона иш бошлади. Умумий қиймати 7 миллион АҚШ долларилик мазкур замонавий ишлаб чиқариш корхонаси "Ўзбекнефтгаз" акциядорлик жамияти таъсисчилигида барпо этилди. У йилига 2,5 минг тонна полиэтилен ҳамда полипропилен гранулаларини қайта ишлаш қувватига эга.

— Корхонамизда ишлаб чиқариладиган пластмасса қутилар, чиқинди контейнерлари, махсус юк тагликлари ва суюқликлар учун хар хил сиғимдаги идишларга ички ҳамда ташқи бозорда талаб катта, — дейди "Янгиариқ пласт" масъулияти чекланган жамияти раҳбари Жаҳонгир Абдураҳмонов. — Айниқса, вилоятда етиштирилаётган мева-сабзавотларни экспорт қилишда қадоқлаш идишларимиз жуда қўл келади. Чунки у чидамли, вазни енгил, энг муҳими, фақат бир томонга ("one way" тизимида) ортиш учун мўлжалланган. Бу эса экспортга жўнатилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг таннархи ошиб кетмаслигига имконият яратади.

Лойиҳанинг яна бир аҳамиятли жиҳати шундаки, полиэтилен ва полипропилен гранулаларининг мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётгани туфайли хом ашё таъминотида узилишлар бўлмайди. 120 нафар ёш мутахассис бандлиги таъминланган жамиятда ишчиларга барча шароит яратилган. Корхонанинг иккинчи навбати фаолияти йўлга қўйилгач, ходимлар сони, тайёрланаётган маҳсулотлар тури ва ҳажми янада ортади.

Одилбек ОДАМБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Газ босими тушиб кетмасмикан?

Ҳаво ҳарорати пасайиши билан истеъмолчиларда шундай савол туғилади.

Қиш мавсумида ушбу ресурсга нисбатан талаб янада кучайиши баробарида, унинг сарфи ҳам ортади. Хўш, бугунги кунда республикамиз истеъмолчиларини табиий газ билан узлуксиз таъминлашга масъул бўлган "Ўзтрансгаз" акциядорлик жамияти ҳамда унинг ҳудудий бўлимлари, тасарруфидаги корхоналар томонидан қандай чора-тадбирлар амалга оширилмоқда? Мухбиримиз шулар хусусида мазкур жамият раиси Алишер МУСТАФОЕВ билан суҳбатлашди.

БУГУННИНГ ГАПИ

— Халқимизда "Қиш ғамини ёзда кўр", деган ҳикматли нақл бор, — дейди А. Мустафоев. — Бу бежиз айтилмаган, албатта. Зеро, қорли-қировли мавсумнинг кўнгилдагидек ўтиши унга олдиндан кўрилган тайёргарликка бевосита боғлиқ. Жорий йилги мавсумда аҳолига табиий газ етказиб беришда ўзгача тизим йўлга қўйилган. Президентимизнинг шу йил 22 июндаги "Республика иқтисодиёти тармоқлари ва ижтимоий соҳаларини 2017/2018 йиллар куз-қиш даврида барқарор ишлашга комплекс тайёрлашни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори бунда дастуриламал бўлмоқда. Унга кўра, жамият томонидан тадбирлар режаси тасдиқланиб, ижроси бажарилаётир.

Газ тармоқларининг бир маромда ишлашини таъминлаш мақсадида 84,3 километр узунликдаги қувур мукаммал таъмирланиб, 207,4 километри реконструкция қилинди. 68 минг 550 дан ортиқ газ тақсимлаш пунктлари назорат текширувидан ўтказилди. Шунингдек, катта босим остида синаш, бардош бера олмаганларини янгисига алмаштириш юмушлари ҳам эътиборимизда. Қолаверса, намунавий лойиҳалар асосида қурилаётган уйлар газлаштирилиб, қарийб 219,5 километрлик қувурлар ўтқизилди.

— Айтинг-чи, табиий газ таъминотида узилишлар кузатилаётган ҳамда газ етиб бориши қийин бўлган ҳудудлардаги аҳволни юнглаш бўйича ҳам чоралар кўрилаяптими?

— Ҳозирги пайтда республика бўйича 6 миллион 102 минг 608 та хонадон газлаштирилган бўлиб, шундан 3 миллион 320 мингга яқини табиий газ билан таъминланган. Жами улгуржи истеъмолчилар сони эса 82 минг 628 тани ташкил этади.

Албатта, газ таъминотида узилишлар кузатилган ёки газ етиб бориши қийин бўлган ҳудудларда алоҳида дастур асосида иш кўрилмоқда. Бундай ҳолатларда эътиборни суюлтирилган газ етказиб беришга қаратаяпмиз. Айни пайтда 2 миллион 783 мингта хонадон ана шу турдаги газ билан таъминланган. Жорий йил якунига қадар 376 минг 283 тонна, яъни ўтган йилдагига нисбатан 125 минг тонна кўп суюлтирилган газ истеъмолчиларга етказиб берилади. Эътиборлиси, бу йилги мавсумда қўшимча равишда яна 26 минг 576 тонна суюлтирилган газ ажратилгани ҳар бир хонадоннинг ўртача ойлик таъминот даражасини 10 килограммдан 15 килограммга ошириш билан бирга, 182 мингга яқин хонадонларнинг газ таъминоти тубдан яхшиланишига хизмат қилди.

Газ тармоқларини модернизациялаш бўйича ҳам иш олиб борилмоқда. Жумладан, тизимдан хавфсиз ҳамда оқилона фойдаланиш, ортиқча йўқотишларнинг олдини олиш мақсадида 2018 — 2021 йилларда республикамиз бўйича 477,45 километр узунликдаги газ қувурларини, 4600 га яқин газ тақсимлаш пунктларини, шунингдек, 800 дан ортиқ электр кимёвий ҳимоя воситаларини мукаммал таъмирлаш, Тошкент вилоятининг Ўрта Чирчиқ ва Қибрай туманлари ҳамда Жиззах ва Самарқанд шаҳарлари газ тақсимоти тизимини тубдан модернизациялаш кўзда тутилган. Бу эса келгусида аҳолининг табиий газга бўлган эҳтиёжини қаноатлантиришга замин яратади.

— Одатда, қиш мавсумида газга бўлган талаб ортиши натижасида турли кўлбола газ қурилмаларидан фойдаланиш ҳолатлари ҳам кўпаяди. Жорий йилда бундай қоидабузарликларнинг олдини олиш борасида қандай таъсир чоралари кўрилмоқда?

— Газ ускуналари ҳамда табиий ва суюлтирилган газдан хавфсиз фойдаланиш бўйича тарғибот-ташвиқот ишлари нафақат куз-қиш мавсумида, балки йил давомида олиб борилади. Чунки бу ресурсдан ҳар куни фойдаланамиз. Анъанага мувофиқ, аҳоли ўртасида табиий ҳамда ис газидан заҳарланиш, ҳаво-газ аралашмасининг чақнаши каби салбий ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида жорий йилнинг 1 ноябридан 1 декабригача "Газ ускуналари, жиҳозлари ҳамда табиий ва суюлтирилган газдан хавфсиз фойдаланиш ойлиги" ўтказилди.

Ойлик давомида кенг жамоатчилик ҳамда ижтимоий аҳамиятга эга бўлган корхона ва ташкилотлар ўртасида газ ускуналари, табиий ҳамда суюлтирилган газдан тўғри фойдаланиш бўйича тарғибот-ташвиқот ва тушунтириш ишлари олиб борилди. Қолаверса, газ жиҳозларидан хавфсиз фойдаланиш бўйича йўриқнома, эслатма тарқатиш билан бирга, турли плакат ҳамда видеороликлар ҳам намойиш этилди. Ана шундай тарғибот воситалари орқали кўлбола газ қурилмалари — резина шланг, газсўрғичлар, ностандарт иситиш мосламаларидан фойдаланиш фуқаронинг нафақат ўз ҳаёти, балки яқинлари, қўшнилар ва бутун маҳалладошлар соғлиғига салбий таъсир кўрсатиши таъсирчан усулларда очиб берилди. Бу ҳам истеъмолчиларимизнинг огоҳлиги ҳамда ҳушёрлигини оширишда муҳим аҳамиятга эгадир.

— Бугунги кунда барча соҳада илғор технологиялар қўлланилиши ўзининг юксак самараларини бермоқда. Газ тизими тармоғида қандай янги тизимлар, лойиҳалар ҳаётга татбиқ этилаяпти?

— Давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 13 ноябрдаги "Электр энергияси ва табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизимини жадал жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори соҳада янги тизим ҳамда технологияларни жорий қилиш, газ таъминоти соҳасидаги муаммоларни самарали ҳал этишда муҳим қадам бўлди.

Сир эмас, назорат ва ҳисобга олишнинг самарали механизми йўқлиги сабабли электр ҳамда газ таъминоти корхоналари фаолиятида доимий ошиб борувчи қарздорлик юзага келаётган эди. Қарорга мувофиқ, дастлабки босқичда 2 миллион дона электр энергияси ва табиий газни ҳисобга олиш ускуналари, шунингдек, дастурий таъминот, қўшимча асбоб-ускуна, бошқа зарур техника воситалари сотиб олинади. Қолаверса, энергия ресурслари истеъмолини назорат қилиш ва ҳисобга олишнинг автоматлаштирилган тизимини қўллаш режалаштирилган.

Айни кунларда мазкур механизмни амалиётга киритиш бўйича ишлар бошлаб юборилди. Натижада табиий газ учун олдиндан тўловни амалга ошириш, газ сарфини онлайн тарзда назорат қилиш имкониятлари яратилиб, қарздорлик ҳамда нореал қарздорлик вужудга келишининг олди олинади. Чунки истеъмолчи аввалдан тўлаган тўлов пули тугаганида газ тармоғидан автоматик равишда узилади.

Қисқача айтганда, соҳада олиб борилаётган тайёргарлик тадбирлари мавсумни кўнгилдагидек ва беталафот ўтказиш, газ таъминоти тизимидан хавфсиз ҳамда оқилона фойдаланиш, ортиқча йўқотишларнинг олдини олишда муҳим ўрин тутади.

«Халқ сўзи» мухбири Раҳим ШЕРҚУЛОВ суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2017 йил 19 декабрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:)*

1 АҚШ доллари	8101,62
1 евро	9528,32
1 Россия рубли	137,93
1 Англия фунт стерлинги	10803,51
1 Япония иенаси	71,92
1 Жанубий Корея вони	7,45
1 Кувайт динори	26841,67
1 Малайзия ринггити	1983,02
1 Канада доллари	6303,78
1 Хитой юани	1225,48
1 Сингапур доллари	6006,54
1 Швейцария франки	8182,63
1 БАА дирҳами	2205,90
1 Миср фунти	455,66
1 Австралия доллари	6205,03
1 Туркия лираси	2099,63
1 СДР	11461,36
1 Украина гривнаси	292,94
1 Польша злотийси	2263,28

**) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Энг тезкор хабарларни, долзарб таҳлилларни «Халқ сўзи — online» www.xs.uz янгиланган порталида ўқинг!

ҲАМКОРЛИК

Жорий йилда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Туркия Республикасига қилган ташрифи доирасида икки томонлама имзоланган қатор келишувларга асосан, туризм соҳасида истиқболли лойиҳаларни амалга ошириш бўйича ҳам аниқ ташаббуслар илгари сурилган эди.

Туризмни ривожлантириш истиқболи

Айни чоғда икки мамлакат вазирлик ва идоралари ўртасида музокаралар олиб борилмоқда. Ушбу саъй-ҳаракатларнинг дастлабки самараси сифатида Самарқанд ҳамда Истанбул шаҳарларига тўғридан-тўғри авиарейслар йўлга қўйилиб, туркиялик журналистлар юртимизда бўлишди.

Яқинда Туркияда ўтказилган халқаро сайёҳлик кўргазмасида Ўзбекистон вакиллари ҳам қатнашди. Ушбу алоқаларнинг узвий давоми сифатида Туркиянинг йирик сайёҳлик компаниялари иштирокидаги делегация аъзолари мамлакатимизга ташриф буюришди. Улар қадимий шаҳарларимиздаги тарихий қадамжо ва зиёратгоҳларда бўлиб, Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳияти билан яқиндан танишдилар.

— Ўзбекистон ҳукумати ташаббуси билан юртингизда меҳмонмиз, — дейди турк сайёҳлик компанияси вакили Меҳмет Чабук. — Бухоро, Хива ҳамда Самарқанд шаҳарларини томоша қилдик. Бу ерларнинг ўзига хослиги Буюк Ипак йўли чорраҳасида жойлашганлигидир. Саёҳатимиз кўнгилли ўтмоқда. Эндиги вазифа — ушбу мўъжизалар ҳақида турк сайёҳларига гапириб бериш. Бу уларни гўзал шаҳарларга чорлаши аниқ. Ҳа, бу юртда ҳамма нарса гўзал, одамлари ҳам, одатлари ҳам ўзига хос. Ҳунармандчилик анъаналари эса ўзи бир олам...

Турк ва ўзбек туроператорлари ўртасида ўтказилган учрашувда меҳмонларнинг юртимиз сайёҳлик имкониятлари, соҳани жадал ривожлантириш борасида қонунчилигимизда амалга оширилаётган ўзгаришлар, сармоявий муҳитни яхшилаш, соҳага хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш, инфратузилмалар фаолиятини жаҳон стандартларига кўтариш борасида кўрилаётган амалий тадбирлар ҳақида маълумотлар берилди.

Шунингдек, зиёрат туризмини ривожлантириш мақсадида бошланган ишлар, ташриф буюрадиган сайёҳлар учун хизмат кўрсатиш тизими, гид-таржимонлар билимини ошириш хусусида атрофлича ўзаро фикр алмашилди.

— Мамлакатларимиз раҳбарларининг учрашувидан сўнг барча соҳада ҳамкорлик алоқалари кенгайиб бормоқда, — дейди Туркия сайёҳлик агентликлари бирлиги директорлари кенгаши вакили Исмоил Ҳаққи Юксел. — Хусусан, туризм соҳасидаги келишувлар янги босқичга чиқмоқда. Ўзбекистонга 20 га яқин сайёҳлик компанияларимиздан вакиллар ташриф буюрди. Уч кун давомида қадимий кентларнинг сайёҳлик салоҳияти билан яқиндан танишдик. Ўйлаймизки, туризм ривожи йўлидаги бу каби алоқалар келгусида янада кенгайиб, мустаҳкамланиб бораверади.

Анжуманда сайёҳлик агентликлари вакиллари ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олиб, ўзбекистонлик ҳамкорлари билан келгусидаги алоқалари юзасидан келишиб олишди.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЮЗ ЙИЛДАН СЎНГ ҚАЙТА ТИКЛАНГАН МАТО

Марғилон қадим-қадимдан ҳунармандлик маркази саналади. Бу ерда, айниқса, ипакчилик ривожланиб, довруғи дунёга тарқалган. Расулжон Мирзаахмедов ҳам ушбу нафис матога кўнгил қўйганлардан бири. У ота-боболари касбини давом эттириб, кам бўлмади. Элга танилди, обрў-эътибор қозонди.

ҲУНАРМАНДЛИК

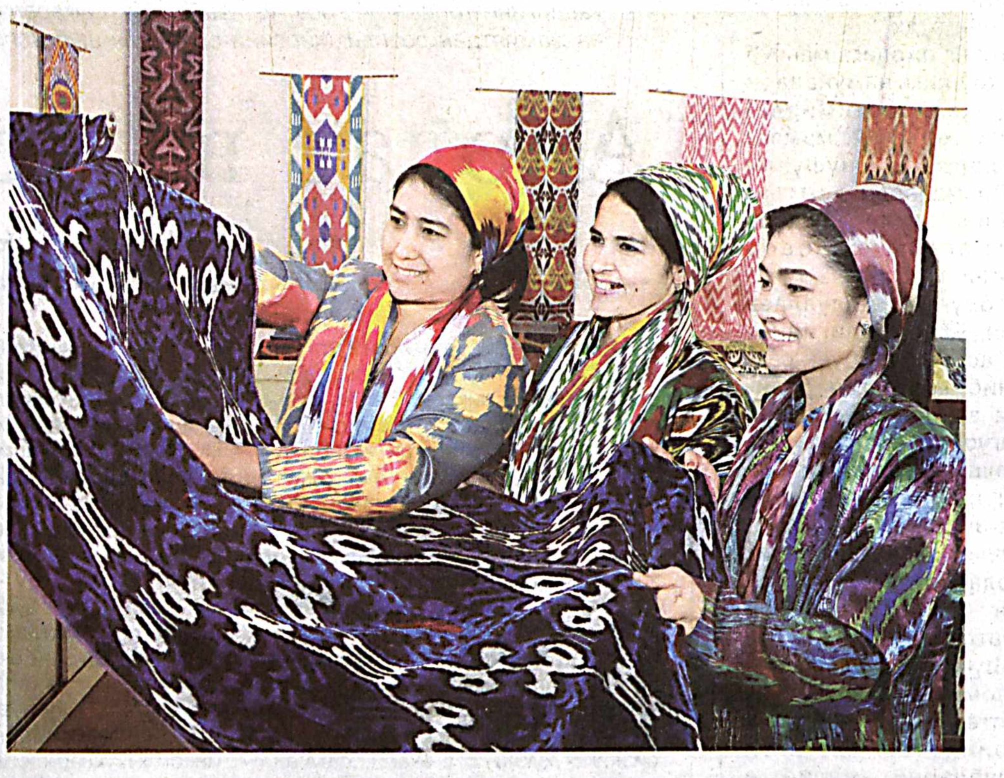

Ҳунармандларнинг тўққизинчи авлоди ҳисобланган уста унутилган матоларни қайта тиклашда ҳам фаол иштирок этмоқда. Хусусан, Бухорони "Аъло" бахмали, Хоразмнинг "Турмабелбоғ" ва "Аълоча" матолари айнан унинг саъй-ҳаракати билан қайтадан жонланди.

— Бухоронинг 2500 йиллиги шодиёналари нишонланаётган кунларда шаҳар музейида "Аъло" бахмалнинг қадимий нусхасини кўриб қолдим, — дейди "Ҳунарманд" уюшмасининг Фарғона вилояти бошқармаси бошлиғи Р. Мирзаахмедов. — Худди хазина топгандек суюниб кетдим. Чунки узоқ йиллар давомида уни излаётган эдим-да. Шундан сўнг мазкур матонинг тўқилиш услуби ва ишлаб чиқариш сирларини ўрганишга киришдим. Ҳалигача бу матонинг тарихига оид маълумотларни тўплайман. Натижада тўқилиш техникасини қайта тикладим. Аввалари тажрибамиз етишмаслиги боис бир кунда 10 сантиметргача тўқир эдик, холос. Бугунга келиб бу кўрсаткични бир метрга етказдик.

"Аъло" бахмал ўз вақтида фақатгина сарой аъёнлари учун бир авлод ҳунармандлари томонидан тайёрлаб берилган. Ишлаб чиқариш техникаси, гул босиш йўллари оила томонидан қаттиқ сир сақланган.

Бахмалнинг ўзига хослиги табиий ипакдан тайёрланиши билан бирга, тузилиши ва тўқилиши мураккаблигидадир. Безак ва гуллар матога эмас, юза қисмигагина чизилиб, ипаклар чиқарилади. Хом ашё, яъни кимёвий тола ва калава ипларни найча шаклида сифатли ўриш ҳам устадан катта маҳорат ҳамда зийракликни талаб қилади. Қачонки, бу нозик жиҳатлар пухта бажарилсагина, рисоладагидек маҳсулотга эга бўласиз.

— Марғилоннинг бу матоси менга жуда ёқди, — дейди австралиялик сайёҳ Мили Сюзен. — 10 йилдан буён дунё кезаман. Лекин ҳеч қаерда "Аъло" бахмалидек пишиқ ва нафис матони учратмадим. Айнан "пишиқ" ва "нафис" сўзларига урғу бераётганимнинг боиси бундай матони ишлаб чиқариш халқаро тажрибада камёб ҳодиса ҳисобланади. Соф ипакдан тайёрланган Марғилон бахмалларида буни кузатиш мумкин. Ранги ва гули жуда эътибор билан тўқилган.

Марғилон бахмаллари рангбаранг нафис гулларга бой. Бу гуллар бир-бирига уйғунлашиб, яхлит безакни ифода этади. Барча ранглар табиий усулда гиёҳ ва гуллардан тайёрланади. Шу сабабли у ўз сифатини йўқотмайди.

2005 йили Бухорода ЮНЕСКО томонидан Осиё ва Тинч океани минтақалари миқёсидаги ҳунармандлар ўртасида халқаро танлов бўлиб ўтди. Унда уста Расулжон Мирзаахмедов 100 йилдан сўнг "Аъло" бахмалини қайта тиклагани ва мато жаҳон мода оламида фаол реализация қилинаётгани боис совриндорлар сафидан жой олди.

Айни кунларда Фарғона вилоятидаги 724 ҳунарманд 34 йўналишда ижод қилаётир. Улар орасида Р. Мирзаахмедовнинг 200 дан ортиқ шогирдлари ҳам бор.

Улар хориж давлатларида ташкил қилинган кўплаб тадбирларда иштирок этишган. Бу ўзбек ҳунармандчилиги жадал тараққий топиб, дунёга танилаётганидан далолатдир.

Жорий йилнинг ноябрь ойида пойтахтимизда Президентимиз бошчилигида ҳунармандликни ривожлантириш, ҳунар эгаларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича йиғилиш ўтказилди, унда соҳа истиқболи йўлида кўплаб вазифалар белгилаб берилди. Бу ҳунармандларни янада руҳлантириб, янги ижод намуналари яратиш, жонажон Ўзбекистонимиз номини улуғлашга даъват этмоқда.

Элёржон ЭҲСОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хурсандбек АРАББОЕВ олган сурат.

Қонунга чап бериб бўлмайди!

Юртимизда дори-дармон воситалари савдоси ва фармацевтика фаолиятини тартибга солувчи қонунчилик базаси яратилган. Бу эса аҳоли саломатлигини ишончли муҳофаза этиш ҳамда истеъмол бозорини қалбакилаштирилган сифатсиз дори воситаларидан ҳимоя қилишни кафолатламоқда.

БОЖХОНА

Шунга қарамай, мўмай даромад топиш илинжида қонунни четлаб ўтиб, тегишли сертификатлари бўлмаган дори воситаларини мамлакатимиз ҳудудига олиб киришга уринаётганлар учраб тургани ачинарлидир.

Урганч шаҳрида яшовчи фуқаро С. А. ҳам ана шундай қинғир йўлни танлаб янглишганлардан. У божхона қонун ҳужжатларини бузган ҳолда, Россия Федерациясидан дори воситаларини юртимизга олиб кириб сотмоқчи бўлган. Нопок режасини амалга оширишда Санкт-Петербург шаҳрида ишлаётган таниши жонига оро киради. Яъни "ҳожатбарор" Россиядан Урганч шаҳрига парвоз қилаётган 2 нафар фуқарога "Бу дори-дармонлар фуқаро С. А.нинг яқин қариндошларига жуда зарур, инсонийлик юзасидан олиб бориб берсангиз", деб илтимос қилади. Аммо кейинчалик мазкур "савоб" ортида 3 хилдаги, умумий қиймати 5 миллион сўмлик 29 қути препаратлар яширилгани фош бўлди. Фуқаро С. А. Урганч халқаро аэропорти биноси олдида Санкт-Петербургдан учиб келган йўловчилардан ноқонуний дори воситаларини қабул қилиб олиш чоғида Хоразм вилояти божхона бошқармаси Контрабандага қарши курашиш бўлими ва "Урганч аэропорт" чегара божхона пости ходимлари томонидан тўхтатилди.

Айни пайтда мазкур ҳолат юзасидан суриштирув ишлари олиб борилмоқда.

Тошкент шаҳар божхона бошқармаси Контрабандага қарши курашиш бўлими ходимлари ҳам зийраклик бобида бошқаларга ўрнак кўрсатишаётир. Яқинда Хитойдан якка тартибдаги тадбиркор И. З. номига келган контейнерлар уларнинг эътиборини тортди. Жўнатма фуқаронинг ишончли вакили иштирокида очилиб, кўздан кечирилди. Аниқланишича, контейнерга йўл-юк ҳужжатларида қайд этилган умумий қиймати 12 минг 720 АҚШ долларига тенг, вазни 53 тоннадан ортиқ МДФ ёғоч толали плиталар ҳамда темир-сим маҳсулотлари ўрнига 52 тоннадан зиёд профнастил учун мўлжалланган "саморез" ашёлари жойланган экан.

Агар қонунчиликка риоя қилиниб, тегишли ҳужжатларда мазкур ашёлар расмийлаштирилганида, 1 миллиард 31 миллион сўм миқдорида божхона тўловлари ундирилиши зарур эди. Устомон эса бунча маблағни Давлат бюджетига туширишдан қочиб, жўнатмада 4 миллион сўмлик бошқа маҳсулотлар номини кўрсатади.

Лекин халқимиз нақлида айтилганидек, "Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади". Ҳозирги шиддатли давр эса бунча узоқ кутишга ҳожат қолдирмайди, зум ўтмай, сарагини саракка, пучагини пучакка ажратади.

Ҳусан ТАНГРИЕВ,
Давлат божхона қўмитаси Ахборот хизмати катта инспектори.

Илғор ғояларнинг муносиб эътирофи

Пойтахтимизда энг яхши дастурий таъминот воситаларини яратишга қаратилган "Best Soft Challenge — 2017" республика танлови якунига етди.

ТАНЛОВ

Ғолибларни тақдирлаш маросими Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан "UZINFOCOM" маркази, "Ўзбектелеком" АК ҳамда "HUAWEI" компанияси билан ҳамкорликда ташкил этилди. Унда мазкур танлов мамлакатимизда ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида инновацион лойиҳалар тайёрлайдиган ёш дастурчиларни қўллаб-қувватлашга хизмат қилиши таъкидлаб ўтилди.

Айтиш жоизки, 2013 йилдан буён уюштириб келинаётган танлов тартибига жорий йилдан бошлаб бир қатор ўзгартишлар киритилди. Аввалги танловларда иштирокчилар фақат тайёр дастурий ечимларни намойиш қилишган бўлса, бу гал "Ақлли шаҳар", "Компьютер ва мобиль ўйинлар", "Савдо ва хизматлар соҳасида энг яхши лойиҳа" ҳамда "АКТ соҳасида инновацион ғоя" номинацияларида ўз лойиҳаларини ҳакамлар эътиборига ҳавола этишди. Ҳайъат ҳар бир лойиҳанинг долзарблиги, ўзига хослиги, фойдаланилган технологик ечимлар ва интерфейснинг қулайлигини баҳолаб борди.

"Best Soft Challenge" танловида ҳар бир номинация бўйича ғолиблар лойиҳалари тақдимотини ўтказди.

Тадбирда совриндорларга сертификатлар топширилиб, уларнинг лойиҳаларини амалиётга татбиқ қилиш бўйича аниқ вазифалар белгилаб олинди.

Муҳаммаджон АҲМАДЖОНОВ.

Ноёб асарларни Учқудуқда топиб беришади

ҚУЛАЙЛИК

Навоий шаҳрида учта, Кармана туманида битта "Китоб олами" савдо дўкони очилган эди. Яқинда Учқудуқ туманида яшовчи маърифатли тадбиркор Яхшигул Мўминова ҳамшаҳарларининг бошқалардан ортда қолмасликларини истаб, уларга ҳам шундай қулайликни туҳфа этди.

Ҳозир ҳудудда фаолият бошлаган китоб дўконида мамлакатимиздаги нашриётлар томонидан чоп этилган турли номдаги адабиётлар мавжуд. Қолаверса, бу ерда ижтимоий тармоқлар орқали ноёб асарларни топиб бериш хизмати ҳам йўлга қўйилди.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

амкодор САЛЕО АМКОДОР - СЕМАШ
«AMKODOR-TASHKENT» МЧЖ ХК
«АМКОДОР» «САЛЕО» «АМКОДОР-СЕМАШ» холдингларининг Ўзбекистон Республикасидаги расмий дистрибьютори
олд томонга йўналтирилган ва универсал юклагичлар | МТЗ базасидаги юклагичли экскаваторлар | занжирли ва ғилдиракли юришдаги экскаваторлар | санчқили юклагичлар

Европа сифатидаги техника ва жиҳозлар Ўзбекистонда
ғаллани тозалаш ва сақлаш учун мажмуалар | гидравлика
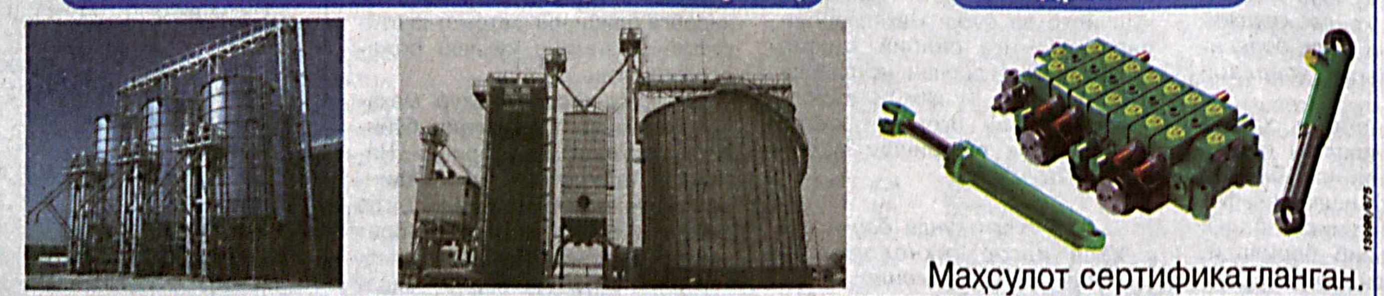
Маҳсулот сертификатланган.
Тел./факс: (+99871) 283-42-18, тел.: (+99871) 283-42-17. Моб.: (+99890) 974-00-61, 974-00-81.
Ўзбекистон Республикаси, 100005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй. E-mail:amkodortashkent@mail.ru,www.amkodor.uz,www.amkodor.by

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОН

«RESPUBLIKA MULK MARKAZI» МЧЖ
бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

Аукцион савдосига «Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ Амалиёт бошқармасига қарашли, Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Шаҳрисабз кўчаси, 3-уйда сақланаётган қуйидаги автотранспорт воситалари такроран қўйилмоқда:
- 2010 йилда ишлаб чиқарилган, қора рангли, техник соз, давлат рақами 01/389 BFA бўлган, «Epica» русумли.
Бошланғич баҳоси — 60 116 000 сўм.
- 2010 йилда ишлаб чиқарилган, қора рангли, техник соз, давлат рақами 01/392 BFA бўлган, «Epica» русумли.
Бошланғич баҳоси — 60 116 000 сўм.
- 2008 йилда ишлаб чиқарилган, оқ рангли, техник соз, давлат рақами 01/973 QAA бўлган, «ГАЗель» русумли.
Бошланғич баҳоси — 28 513 000 сўм.

Аукцион савдоси 2018 йил 9 январь куни соат 15.00 дан бошлаб ўтказилади. Аризалар иш кунлари соат 10.00 дан 16.00 гача қабул қилинади (соат 13.00 дан 14.00 гача тушлик вақти). Аризаларни қабул қилишнинг охирги муддати — 2018 йил 5 январь куни соат 18.00.

Аукцион савдоси ғолиби, деб топилган шахсларга 10 кун мобайнида сотувчи билан олди-сотди шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Савдода қатнашиш учун ариза, закалат пули тўланганлиги ҳақидаги тўлов ҳужжати нусхаси, вакиллар учун ишончнома тақдим этилади.

Талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан, автотранспорт воситаси бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини «Respublika mulk markazi» МЧЖнинг «Ипак йўли» АИТБ «Сағбон» филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20208000500571452114, МФО: 01036, СТИР: 200933850.

Гувоҳнома № 001805.

Аризаларни қабул қилиш ва савдо ўтказиш манзили: Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, 1-Қорақамиш кўчаси, 1-«А» уй. Телефон: (0-371) 228-79-52.

Ўзбекистон Республикаси Давлат ветеринария қўмитаси жамоаси Бухоро вилояти ветеринария бошқармаси бошлиғи Нодир Собировга онаси
Шарофат НАСРУЛЛАЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача 232-11-15, 232-10-63.
E-mail: reklama@xs.uz

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1245. 73 542 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

ISSN 2010-8766

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — Қ. Хидиров.
Навбатчи — О. Файзиев.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 22.00 Топширилди — 22.45 1 3 4 5 6